

розвитку IT-інфраструктур ВУЗ-ів можливо в короткі терміни і при мінімальних затратах значно підвищити ефективність основної їх діяльності.

Засоби автоматизації дозволяють покращити роботу викладачів і знизити навантаження на аудиторії за рахунок використання так званої змішаної форми навчання (базові питання, а також важчі і проблемніші — розглядаються в аудиторіях з викладачем. У той же час написання поточних контрольних робіт, модулів, екзаменів, вивчення простих або допоміжних тем навчального курсу — переноситься на самостійне опрацювання та онлайн-тестування через системи Інтернет технологій). Більш того, вирішується питання якості освіти, оскільки підхід різних викладачів до навчання суттєво відрізняється, навіть в рамках однієї дисципліни, також, не рідкими є випадки суб'єктивізму і недоброчесності при оцінці рівня знань.

Для більшості навчальних закладів актуальним залишається вирішення двоєдиного завдання: підвищення якості освіти і зниження витрат на її проведення. При класичному підході — це протилежні один одному завдання. Лише комплексна автоматизація процесів навчання дозволяє вирішити обидві задачі одночасно. Більшість провідних ВУЗ України частково почали імплементувати інформаційні системи в свою діяльність (створення електронних репозитарії, бібліотек, систем дистанційного навчання, автоматизація управління господарською діяльністю, систем управління навчальним процесом тощо), однак, це лише початковий етап інформатизації навчальних закладів.

Особливу увагу хотілось би звернути на:

— автоматизацію прийому іспитів (дає значну економію часу на його проведення, зростає об'єктивність та неупередженість оцінювання, надає важливі статистичні дані (наприклад, на які питання при проходженні навчального курсу слід більше звертати увагу тощо) та ін.);

— створення електронного підручника по кожній дисципліні по програмі курсу (базового), який постійно оновлюється відповідними викладачами кафедри після обговорення нововведень до нього на засіданні кафедри. В сучасних умовах, коли все динамічно змінюється, інформація, що доходить до студентів через підручники (що друкуються по півроку, а той більше), є застарілою і часто не відповідає реаліям, крім того потребує фінансування. Виходом з цієї ситуації є зазначене вище твердження;

— створення єдиної електронної бази наукових результатів (електронного збереження рефератів, есе, курсових і дипломних робіт з доступом до нього викладачів. Це дасть змогу оперативно здійснювати перевірку на плагіат і виявленню нових ідей тощо);

— обладнання аудиторій навчального закладу інтерактивними дошками для більш якісного викладання матеріалу. В сьогоднішніх умовах вже складно провести не те що лекцію без використання проектору, а й семінар. Більш того, виникає потреба не лише в інтерактивному відображенні інформації, а використання програм, що здійснюють поточну обробку даних (наприклад: побудова графіків, з нанесенням на них індикаторів змінної середньої тощо);

— упровадження інтерактивних систем голосування (дозволяють проводити у бліц-опитування аудиторії, при цьому з'являється можливість відслідковувати результати відповідей кожного студента персонально) тощо.

Автоматизація аудиторної роботи викладача є одним із ключових завдань для навчального закладу в умовах всезростаючого обсягу інформації.

Антонюк К.В., доцент
кафедри міжнародної економіки

НАУКОВА ПІДГОТОВКА ФАХІВЦЯ В УМОВАХ ФУНДАМЕНТАЛІЗАЦІЇ ОСВІТИ

Фундаменталізація освіти є не лише однією з основних вимог, а й стратегічним напрямом розвитку освіти ХХІ століття, спрямованим на розвиток творчих здібностей особистості, забезпечення оптимальних умов для розвитку наукового мислення, створення внутрішньої потреби саморозвитку і самоосвіти майбутніх фахівців. Це сприяє цілісному сприйняттю навколишнього світу та особистісному розвитку студента, адаптації фахівців у швидкозмінних соціально-економічних і технологічних умовах. Нинішній етап розвитку у світовій науці характеризується підвищенням наукоємності виробництва, пріоритетним розвитком високотехнологічних технічних систем, які використовують досягнення фундаментальної науки. Це диктує нові вимоги до системи професійної освіти, зокрема посилення її фундаментальної компоненти.

Фундаменталізація вищої освіти — це системне збагачення навчального процесу фундаментальними знаннями і методами творчого мислення, виробленого фундаментальними науками. Це, в

свою чергу, приводить до посилення методологічної підготовки студентів, у ході якої вони набувають умінь постановки мети, проектування, оптимального вибору індивідуального стилю спочатку пізнавальної діяльності, а потім і самостійної науково-дослідної роботи, яка є важливою складовою діяльності будь-якого вищого навчального закладу. Активна участь практично всього викладацького складу, аспірантів і широке залучення студентства дозволяє підтримувати та розвивати кращі традиції наукових шкіл.

У зв'язку з високими темпами розвитку суспільства у всіх сферах наукової діяльності, знань, отриманих у вищих навчальних закладах у рамках базових курсів, найчастіше не достатньо, щоб бути висококваліфікованим фахівцем, здатним до креативних рішень у вирішенні поставлених роботою проблем. Професійна діяльність дослідника неповноцінна, якщо вона будується тільки як відтворення засвоєних методів роботи. З такими підходами до освітнього та науково-дослідного процесу неможливо розвиватись, ані як особистості, ані фахівцю здатному до самовдосконалення шляхом використання об'єктивно наявних можливостей для досягнення якісно вищих результатів освіти. Співробітник, який здатний працювати у творчому колективі, набагато швидше досягає вищого рівня професіоналізму, і єдиним недоліком цього є перетворення його у вузьконаправленого спеціаліста.

Основною метою реформування системи вищої освіти України є її орієнтація на науково-освітню інноваційну діяльність, у якій університет є сучасним навчально-науковим інноваційним комплексом, що інтенсивно генерує та передає суспільству не лише нові знання, а й нові технології.

В умовах інтеграції системи вищої освіти України у європейське та світове освітнє співтовариство саме функції трансферу знань і технологій разом із фундаменталізацією навчання створюють умови для експорту як знань, так і технологій. Фундаменталізація, як основа розвитку інноваційної вищої освіти, передбачає: збереження ядра змісту, яке за своєю природою повинне бути консервативним; навчання базових компетенцій; посилення загальноосвітніх компонентів у професійних освітніх програмах; перехід до підготовки фахівців широкого профілю; пізню профілізацію навчання; посилення наукового потенціалу навчальних закладів, створення науково-технологічних парків.

Бондарчук Л. М., к. філол. наук, доцент
кафедри української мови та літератури

КОУЧИНГ НА ЗАНЯТТЯХ ІЗ УКРАЇНСЬКОЇ СЛОВЕСНОСТІ

Інноваційні методи, що використовуються в сучасній освіті, потребують залучення як вітчизняного, так і міжнародного досвіду в системі нових технологій навчання, творчого використання результатів науково-педагогічних досліджень, подальшого професійного вдосконалення науково-педагогічних працівників. Основною метою сучасного викладача є створення умов для розвитку студента і як професіонала, і як особистості. Результативність та ефективність нових методів навчання із подальшим їх заглибленням у наукову сферу залежить безпосередньо від системи їх запровадження. Одним із засобів уведення в дію нових методів роботи зі студентами є метод коучингу, який є досить актуальним на сьогодні, оскільки поєднує в собі як систему надання знань, так і психологічно вивірену систему співпраці викладача і студента.

Коучинг (від англ. *coaching* — тренерство) — інструмент особистісного й професійного розвитку, формування якого почалося в 70-х роках ХХ століття. Джерела коучингу лежать у спортивному тренерстві, позитивної, когнітивної й організаційної психології, в уявленні про усвідомлене життя й можливість постійного й цілеспрямованого розвитку людини.

Коучинг в освіті — це один із різновидів консультування, це спосіб, який допомагає викладачеві чітко визначити цілі і завдання як для себе, так і для студентів, сконцентруватися на їх досягненні і отримувати більші результати у найкоротший термін, з максимальною віддачею і докладаючи мінімум зусиль.

Основне завдання викладача, який застосовує методи коучу, — створити студенту умови для максимального розкриття та використання його творчого потенціалу. Іншими словами, в коучингу мова йде про мобілізацію внутрішніх ресурсів людини, його потенціалу: самосвідомості, творчих здібностей, уяви, розуму, здатності відчувати, прагматизму. Саме так, у процесі взаємодії з викладачем, студенти набувають нових навичок у мисленні і поведінці.

Коучинг — це психотехнології, які допомагають людині розвиватися в особистому і в кар'єрному плані. Якщо заняття спрямовані на особистісний ріст, це називається екзистенціальний коучинг, а якщо на розвиток кар'єри, то бізнес-коучинг. За аналогією можна виді-